ԺԲ. ՏԱՐԻ 3542 (Ն. Տ.) 14 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1895 — 2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1895 — 27 ՋԷՄԱԶԻԼ ԱԽԸՐ 1313 — ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ կամ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արժէք	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանկ	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընծիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Ֆր.	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ			30

Խմբագրութիւնս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն եւ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հեռեւեալ տան տպագրական մեքանաներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

Համասփիւռ, Մաքրուհի, Զարուհի։ Այսպէս կը կոչուին երեք նորածին աղջիկները, որոնք մկրտուած են Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին եւ որոնց ի նպաստ քանի մը բարեսէր ազգայիններ, ինքնաբերաբար, Աւետեաց խմբագրութեան ղրկած էին դրամական նպաստներ։ Գալատիա մը կազմելու համար թէ որքան պէտք կար այդ ողորմածութեան եւ թէ, հաւաքուած պղտիկ գումարը ինչ սփոփանք պատճառեց—ու պիտի պատճառէ այսուհետեւ, եթէ շարունակուի—այդ գաւառացի աղքատ ընտանիքին, հարկ էր երթալ մօտէն ճանչնալ ինքը։

Այս այցը կատարեցի, և հիմա կըմբռնեմ թէ որքան հեշտ բան է եղեր՝ կրակարանին մօտ, գաղջ մթնոլորտի մը մէջ, գրասեղանին առջեւ նստած՝ բարեգործութեան վրայ գրելը։ Այն խնամակալները, հոգաբարձուները, թաղականները, ազգատանտաները որոնք խղճմտօրէն կը կատարեն իրենց պարտականութիւնը, չլսելով ու մօտէն հաղորդակցութիւն ունենալով անծանօթ մնացած դժբաղդութիւններու հետ, որոնք իրականութիւնը կը չջչաքեն, ցուրտ ու ամրառաղդեցիկ, գրողներէն ու ընթերցողներէն չատ աւելի բան դիտալու են բաղդին զրկանքներուն վրայ։ Հազարէն մէկն էր այս Արաբկիրցի ընտանիքը, երկու տարիէ ի վեր Պոլիս պանդխտած, ուր ամուսինը իր երկրագործի արհեստը փոխած էր շրջուն խոհարարութեան, և այն ալ եթէ բաւէր կանոնաւոր օրապահիկ մը ճարելու։ Դեռ որքաններ կան իրենց պէս։

Նեղկեկ ու մթին փողոցի մը մէջ կը բնակին, թաղապետական պաշտօնատունը ամէնէ զառիվերին քովինտի թաղերուն մէջ, աւելի Ղալաթիոյ մօտ քան Բերայի. քան խուցով տուն մը, հին ու խարխուլ, զոր կը բաժնեն գրեթէ քան ընտանիք, հայ և յոյն, աղքատ՝ բայց պարկեշտ։ Թշուառութեան բոյն մը, այդ տունը։

Չէի ապասեր որ զանգակ ունենար դուռը, բայց դանակ ուռնակ մը. այն ալ շատ յարմարութիւն նկատուեր է. ձեռքի հարուածով մը կիմացնեմ թէ դուրը, անձրեւին տակ սպասող մը կայ. ոտրմելի հագուստներով ու գունատ դէմքով աղջիկ մը, վարձուորներէն մէկը, կուգայ բանալ. և անծանօթ մը տեսնելով՝ աներեւոյթ կ'ըլլայ. կ'երեւայ թէ ամէն ընտանիք իր հօրը կամ ամուսինին միայն կը սպասէ այնտեղ. հիւրը նորանչան կը համարուի։

Քանի մը ատոիճան ասանդուխ կը յանգի ստորնայարկի սրահի մը. դառն հեգնութիւն մը չէ՞ սրահ բառը գործածել այդ քառակուսի գետնին համար զոր բակ չի պիտի կրնայ կոչել, փայտէ տախտակամած մը ունենալուն համար. բայց բակէ մը աւելի ցուրտ ու խոնաւ, ուր հողը ու անձրեւը ապատ մուտք ունին կոտրտած վեղկերէն ներս։ Լուացքի ու եփուած լուբիայի հոտ մը կը բուրէ չորս կողմը, կիսաբաց դռուռով խուցերէն որոնք կը ծառայեն ամէն մէկ ընտանիքի բնակարանի ու խոհանոցի։ Ճակատը, ուրիշ սանդուխ մը, ուսկից վար իջնել պէտք է, առունը երկու բաժանում ունենալուն։ Այս անգամ ինքզինքս կը գտնեմ հնմարիա բակի մը մէջ, փոլոցի մը պէս ցեխոտ, խորտուբորդ քարերով սալարկուած, և աւերակ գեռնի մը պէս բաց։ Այդ բակին աջակողմի անկիւնը, պղտիկ խուցի մը մէջ ապարհ եկած են երեք նորածինները։ Տաք, որքան որ կրնաք երեւակայել, այդ խուցը։ բայց ոչ այն մեղմ տաքութիւնով որ հեշտութիւն կ'ազդէ մարմնին. գետինը, կրակարանին մէջ վառող ածուխէն ու խուցին մէջ գտնուողներուն շունչէն գոյացող տաքութիւն մը որ մթնոլորտը կ'ապականէ. երկու պատուհաններ, պատի մը հետ դէմ առ դէմ, լոյսը կ'արգիլեն։ Եւ այս կէս մութին մէջ, պիտի կարծէի սխալ տեղ եկած ըլլալ։ չի տեսնելով մօրը անկողինը ու մանուկներուն օրօրոցը, եթէ հոն չի գտնէի հայրերնին,—նոյն անձը որ շաբաթ մը առաջ խմբագրատուն եկած էր լուրը հաղորդելու, չի համարձակելով սակայն ծանօթացնել ինքզինքը։

Պէտք կայ նկարագրելու այդ աղքատիկ բնակարանին կահկարասին։ կրնաք գուշակել արդէն. երկու երեք ցած աթոռներ, տեղան մը՝ առտնին առարկաներով ծածկուած, կրակարանը, ու մէկ անկիւնը՝ անկողնի դէզ մը։ Բազմոցը, կամ իր բուն բառով մեռելը, որ կը գրաւէ խուցին ճակատը, անկողնի ու օրօրոցի տեղ միանգամայն կը ծառայէ. մայրը, հազիւ քսանհինգ տարեկան կին մը, գաւառացի շիկնատ դէմքով, վերմակը մինչեւ շրթունքները ծածկած, հազիւ կը ցուցնէր իր նուաղուն աչքերը ու գունատ այտերը. զինքը նշմարելու համար, հարկ էր որ ցոյց տային, այնքան ծածկուած էր ու անիսօ կը մնար։

«Իսկ պղտիկները» կը հարցունեմ։

Դրացնուհի մը, Պոլսեցի կին մը, որ անոնց վրայ հսկելու հոգածութիւնը կունենար, ուղղց գոհացում տալ հետաքրքրութեանս. և Եւայի — այս է ծնողաբեր կնոջ անունը — գլխուն վերեւ, բազմոցին անկիւնը, ուր հարուստի աղայ մը հազիւ պիտի ուզէր իր խաղալիկները նեռել, կոյտ մը ցնցոց, մնացած վերարկուի մը տակ ծածկուած։ Վեր առաւ զայն, ու երեւան եկան երեք ազջիկները, որոնք հին խանձարուրներու մէջ կծկուած, պառկած էին քով քովի։ մէկը կարմիր շալի մը մէջ, միւսը ճերմակ լաթի մը, ու երրորդը չեմ յիշեր ինչի մէջ։ Տասն օրուան կեանք ունէին դեռ, ու հազիւ լսելի կըլլար իրենց ձիչը։

Հայրը, քանի մը բառով տեղեկութիւն տուաւ իր վիճակին վրայ. աղքատ մը չէ բառին բուն նշանակութեամբը, բայց իր շրջուն արհեստը դժուարաւ կը բաւէ զինքն ու կինը ապրեցնելու։ շատ աշխատող ու քիչ շահողներու դասէն է. նորածին զաւակներուն պէտքերը հոգալու համար շուարած մնացեր էր, երբ ստացաւ իրեն ղրկուած մեր նպաստը։

Վերջին ընկերք մը ունէր։ դրամական նպաստին չափ, և թերեւս անկից աւելի, անհրաժեշտ առարկայի մը պէտք կար այդ յարկին տակ։ օրորոց կուզէին և երեքին համար առանձին օրօրոցներ։ Այդ բանի մարդուն ամուսնամը վաստակը անբաւական պիտի գար մէկ հատ գնելու։ եւ մայրը, որ միշտ լուռ կը մնար ու վերմակին տակ կիսովին քաղարկուած, աչքերը մեր կողմն յառելով յանկարծ, ադիրապին նայուածք մը ուղղեց, ուժ տալու համար ամուսնին խօսքերուն։

Թերայի մէջ չի՛ գտնուիր արդեօք հարուստ հայ տիկին մը կամ՝ քանի մը տիկիններ որոնք գթալով այդ դաւառացի մօրը վիճակին, երեք օրօրոց նուիրեին անոր։ երեք կեանքեր պիտի պահպանուին ու երեք ազջիկներ մարմնով պիտի զարգանան անոնց մէջ։ Դեռ քանի՞ օր կրնան մնալ այդպէս, քուրջերու և լաթերու մէջ փաթթուած, բազմոցին անկիւնը, այդ ողորմուկ վիճակին մէջ, խեղճ Համասփիւռը, Մաքրուհին ու Զարուհին։

ԼԱՄԲՐՈՆԱՑԻՆ ՈՒ ՏՕՆԱՑՈՅՑԸ

Ա.

«Մագիստրոս» Աբէ-Լէյի 3512 և 3527 թիւ թերթերուն մէջ երկու խնդիր կը յուզէ, նախ թէ՝ Լամբրոնացին կրնայ տօնակի ըլլալ, երկրորդ, ի՞նչ կարծիք կայ էջմիածնի վեհարանական յոյսերուն առթիւ։

Լամբրոնացւոյն տօնակութեան խնդիրը հետեւեալ մտերու մէջ կ'ամփոփուի։

«Մագիստրոս» կրսէ թէ ոչ նախասիէօնական և ոչ Սիմոնեան տօնացոյցները կը յիշեն Ներսէս Լամբրոնացւոյն անունը բացի Վենետիկեան հարց տօնացոյցներէն։

Մանասեան Խաբախանի և Պարոն Յարութիւնի ծախիւք 173 տարի առաջ յամի ՌՃՀԱ. մարտ Ժ.ին Կարապետի որդւոյ տպարանը ի Կ. Պոլիս կրնտարակած է Տօնացոյց մը ուր Ներսէս Լամբրոնացին կը յիշատակուի յուլիս ԺԷ.ին, Գրիգոր Տաթեւացին՝ մարտ ԺԴ. ին և Յովհաննէս Օրոտնեցին՝ յունվար Զ.ին։

Սոյն տօնացոյցին յառաջաբանին մէջ կը կարդանք հետեւեալը.

«Եւ մինչդեռ (Շնորհալին) գանգին գանձս գայսոսիկ ի հոգեւոր խորհուրդս ծնանիլ յղանայր, հնամ կոչումն տենչալի, և փափաքումն սրտի երկանկին Հայ յանկատարութեան եւ ապա հուսկ յետոյ եղբօր որդի Նարին Սարգսի Գրիգորիոս՝ Տղայ յորջորջեան ի Նարին ցանկալին նըստելով յԱծոռ Ղանս մեծապղնս եղեալ ի սրտի իւրում, զի մի կարիցէ վաստակ եղբօրի հօրն իւրոյ հաւաքեալ սահմանեաց զտօնացոյցս գայս և պնդեաց նզովիւք որպէսզի մի իշխեսցէ այլ ոք ինչ և սխալական գիւտ մուծանել ի յայս հաստատատեղանան տօնացոյց, ոմանք ի մի եկեալ ի կարգաւորաց Դամ ի Ժողովրդոց ի տեղիս տեղիս ընդ միմեանս յանգունս տային վիճումն, ոմն այսպէս ասելով և ոմն այնպէս»

Այս տօնացոյց օրինակն է Գրիգոր Տղայի տօնացոյցին, յղացեալ ի Ներսիսէ Շնորհալւոյ, որ յետ ժամանակաց տպագրուած է ի Կ. Պոլիս։

Շնորհալւոյ այս յղացումը կը յիշատակէ նաեւ. Զամչեան (գլ. ԺԳ. 83) քսելով. «Եռեան արկ երանելիս դիտել և գնել զգուշաւոր արթնութեամբ, և որչափ ինչ թանգարժանս ետես մուծեալ յանդգնասից և ի տգիտաց ի բաց փարեաց, զամենայն փայթ կապաւ ուղղել և գծերին ընել և զամենայն ինչ վերածել յառաջին բարեզարդութեան»։

Դարձեալ Զամչեան կը հաստատէ (գլ. ԻԱ. 159) թէ «Գրիգոր Դ. Տղայ մականուանեալն, յաջորդ Շնորհալւոյն ի Հռոմկլայ, արար բազում կարգաւորութիւնս յեկեղեցական պաշտամունս, և եբարձ յայնց զնորամուտ խանդարմունս, և զոր ինչ կարգեալ էր Շնորհալւոյն եդ ի տօնացուցի»։

Կը տեսնէք թէ սոյն Տօնացոյց մէրն է, մեր Հայրապետներէն պատրաստուած և ոչ թէ Վենետիկեան Հարց կողմանէ, ուր կը կարդանք Լամբրոնացւոյ անունը Որոտնեցւոյն ու Տաթեւացւոյն անուններուն հետ, և թէ Հայոց կաթողիկոսը պնդէ նզովիւք որպէս զի ոչ ոք համարձակի փոփոխութիւն դնել հոն և ուշ չդնել անոնց, որք յոգունս սային վիճումն, ոմն այսպէս ասելով՝ ոմն այնպէս»։

Անշուշտ սոյն տողերը կ'ակնարկեն Հիւսիսոյ վարդապետները, Հարթաթացիք, Զարգեւանցիք, Սանահնեցիք և Շիրակացիք, որք ընդդիմացան Շնորհալւոյն սխալ և Գրիգորի ու Լամբրոնացւոյն չարունակած միաբանութեան ընդ Յոյնս, զորմէ պիտի գրեմ է կարգին։

«Մագիստրոս» կ'ըսէ. թերեւս պատասխանն ունիք թէ Տ. Պօղոս Էմրիրէյի Պատրիարքի օրով եղաւ այս ներմուծումը (Լամբրոնացւոյն անունը) և յաջորդ Կրօն. Ժողովները պարտաւորուեցան հետեւիլ անոր։

Կաթոլիկներու միաբանութեան խնդիրը տեղի ունեցաւ 1820ին Պօղոս Պատրիարքի ժամանակ, բայց այդ ներմուծում չատ կանուխէն տեղի ունեցած էր ինչպէս կը յիշէ Զամչեան և յօդուածիս սկիզբը յիշուած Տօնացոյցը, որ Շնորհալիէն և Գրիգոր Տղայէն կը հասնէր մինչեւ ՌՄՀԱ 1171, այսինքն 173 տարի առաջ, արդ, ինչպէս կը հետեւի, այդ ներմուծում տեղի ունեցած է ոչ թէ 1820ին, այլ տարիներ յառաջ, և Կրօն. Ժողովները ոչ թէ պարտաւորած են հետեւիլ այդ թուականին այս ներմուծման, այլ ի վաղ ժամանակաց ընդունուած և ապա ընդհատուած յիշատակութիւնը պահել ուզած են։

ՍԱՄՈՒԷԼ ԵՊԻՍ.

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Այս ընդարձակ գաղթականութեան հիւսիսային մասը թէեւ ի վաղուց Հոլանտայի նաւավարներու ծանօթ էր, բայց հարաւային Աւստրալիոյ որ և է մէկ մասին առաջին գիւտը ըրած է գնդապետ Ճէյմս, Լէյպէ Նէլսըն նաւով որ 1800ին Նորֆըմպըլէնտի կղզիէն նշմարեց։ 1802ին զընդապետ Ֆլինտըրս Ինվէսթիկէտ նաւով ամբողջ հարաւային ծովեզերքն աչքէ անցուց։ Ակէ յետոյ, 1830ին, նաւապետ Զարլզ Սթիրլինգ, կառավարիչ Ճօրճ Մաքլէյի հետ միացած՝ սկսաւ մանրակրկիտ խորազննել և յառաջացաւ մինչեւ Էնգաւունթը ծոց։ Սթիրլինգի նպաստաւոր լուրերուն վրայ, Հար. Աւստրալիոյ բնական յարմարութիւններն սկսան գնահատել և ընկերութիւն մը կազմուեցաւ, «Հարաւային Աւստրալեան Ընկերութիւն» անուամբ, 50,000 անգլ. ոսկւոյ դրամագլխով որուն նպատակն էր հող գնել, գաղթականութիւնը քաջալերել և միանգամայն յարմարցնել ժայռուտ հողերը։ 1836ին Անգլիայէն հասաւ առաջին խումբը նոր գաղթականաց, ընդ հսկողութեամբ այս ընկերութեան որոյ Բրիտանական կառավարութիւնը Հար. Աւստրալիոյ ընդարձակ հողը պարգեւած էր գաղթականութեանց հաստատման և ժողովրդեան ապրուստի նոր վայր մը շնորհուելու պայմանաւ։ Այս ընկերութիւն վարչական օրինագրութեամբ կը խոստանար չքաւոր գաղթականներուն ձրի հող շնորհել, այդ ամայի տեղերը բարեզարդել, ճամբաներ շինել, հաղորդակցութեան վայրաշարժ կառքեր ու այլեր հաստատել, վերջապէս ամբողջ երկիրը զարգացնել, և արդէն հիմայ բոլորովին այդ նպատակին հասած է։

1837 դեկտ. 12ին առաջին գաղթականներն հասան ի Քանգուրու ծոց և առաջին կառավարիչ նաւապետ Հիւսմանն՝ այս ընդարձակ երկիրը գաղթականացեալ հրատարակեց։ Այս կառավարիչէն յետոյ բաւական գժուարութիւններ ծագեցան մինչեւ որ գնդապետ Կոուլը հասաւ. խիստ հարարային չէնքեր, ուղիներ և այլն շինելու ձեռնարկեց, բայց այդ ժամանակ տեղացիները պիտ դաղափարի կը ծառայէին, այսինքն թէ փոխանակ ոչխարեան և երկրագործութեան վրայ յոյս և ջանք կեդրոնացնելու, իրենց բաղդին միակ միջոցը ոսկեհանքերը կը համարէին և յիրաւի, թէեւ Հարաւային Աւստրալիոյ նոր գաղութ հարուստ ոսկեհանքերն Աւստրալիոյ միւս մասերէն ու Եւրոպայէն բազմաթիւ գաղթականներ բերած է, բայց նոր բահատատաս գաղթականութիւնը մշակութեան կողմանէ շատ կը նեղուէր։ Ճանչցող կառավարիչը, Սըր Ճօրճ Գրէյ, բոլորովին տարբեր ուղղութեան մը հետեւեցաւ, մշակութիւնը և գիւղատնտեսութիւնը յառաջացնելու համար այնպիսի քանքեր թափեց որ քիչ ատենէն երկրին ծախքը 100 հազար սթերլինէն 34,000 ի վերածեց և գաղթականութիւնն ալ քաջալերեց որ փոխանակ միակ վայր մը կեդրոնացնելու լրենց բնակութիւնը, երկրին ամէն կողմը տարածուին։ Սըր Կէյլի այս նոր ուղղութիւնը խայտի գալի եղաւ, որովհետեւ 1843 ին 19,700 էյքր հող մշակութեան ներքեւ էր և 1844 ին 30,000 էյքրի բարձրացաւ, ի բաց առեալ 450,000 ոչխարներէ և 30,000 արջառէ։ Ընդհանուր ճարտարապետ Սթիրլինգ մինչեւ Կեդրոնական Աւստրալիա ճամբորդեց և Փուրրա Քրիքի հանքերը երեւան հանեց, որմէ յետոյ Ֆրանք Ռիքթըն և Զարլս Պակօ Բարունտա հանքերն երեւան հանելով 1845 ին Պուրա Պուրան անուանի հարուստ հանքերը ժողովրդեան առաջ բացին։ Այդ թուականէն սկսեալ գաղթականութեան ապագան ապահովեալ էր։ Բիչ ժամանակէն, ժողովուրդն սկսաւ բազմանալ, երկաթուղիներ շինուիլ, ճամբաներ բացուիլ, և վերջապէս Աւստրալիոյ բոլոր միւս վարչութեանց հաւասարիլ. մանաւանդ այգեգործութեան կողմանէ գանոնք ալ կը գերազանցէր, որովհետեւ Հար. Աւստրալիա ընդհանուր Աւստրալիոյ Պորտոն է, որոյ գինիներն ու խաղողները կը մրցին Ֆրանսայի գինիներուն հետ խիստ։

ՍԱՀՄԱՆ, ՏԱՐԱԾՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԼԻՄԱՏ

Հարաւային Աւստրալիա՝ տարածութեան կողմանէ Աւստրալիոյ մասանց երկրորդն է, 650 մղոն լայնութիւն և 1850 մղոն երկայնութիւն ունի։

Սահմանն է արեւմուտքէն Արեւմ. Աւստրալէն Վիքթորիա, Նոր Հար. Կալէտոնիա և Քուինսլենտ, Հիւսիսէն Թորի և Թաբէնթորիա նեղուցները, Հարաւէն՝ Հարաւային Ովկիանոսի մէկ մասը։

Հար. Աւստրալիոյ տարածութիւնն հիմայ կը հաշուի 300,000 քառ. մղոն, և կը սուի թէ ամէն աւելի է Հիւսիսային մասն ալ միատեղ հաշուելով. բայց մենք նախ երկու մասի պիտի բաժնենք այս ընդարձակածաւալ երկիրը, այն է Հարաւային մաս և Հիւսիսային մաս որոնց վրայ յատուկ պիտի խօսինք։ Հարաւային և Հիւսիսային ալ միատեղ առնելով, ամբողջ Հար. Աւստրալիոյ տարածութիւնը կը հասնի մինչեւ 903,690 քառ. մղոնի, կամ 578,361,600 էյքրի։

Նախ Հարաւային մասը։

Հար. Աւստրալիա՝ Անգլիոյ և Գալլէսի 15 անգամ մեծութիւնն ունի և ամէն կարելի եղած հողի և կլիմայի տարբերութիւնը կը պահէ։

Կլիմայ՝ Հիւսիսային մասը շատ տաք է, բայց Հարաւային մասը Իտալական հարաւային գպամտ եղանակին օժտեալ է և Աւստրալիոյ ամէնէն առողջ ու արարժելի օդն հոս պէտք է փնտռել։

Հակառակ իր ընդարձակ տարածութեան, Հար. Աւստրալիա բարձր լեռներ չունի, Լաֆթի Թէնճ ըսուած լեռնաշղթային բարձրագոյն կէտը 2,334 ոտքէն աւելի չանցներ. ամէնէն բարձր լեռներն են Թիմարքէպլ լեռ՝ 3,100 ոտք, Պրաուն լեռ՝ 3,100 ոտք, և Մէյլ ու Արքուն լեռները՝ 3,000 ոտք բարձր։

Գլխաւոր գետն է Մըրէյ, որ նոր Հար. Կալէտոնիէն կսկսի և Հար. Աւստրալիայէն անցնելով կը թափի Ալէքսանտրինա լիճը։ Նաեւ կան խել մը փոքր գետեր որոնք են Թարէնս, Օնսլոուրիքա, Հինտ, Մորշ և Լինմէն, Ռէյքիվիտ, որոց չորը բաւական անուշ է։

Գլխաւոր լիճերն են՝ Ալէքսանտրինա և Ալպերթի անուանի կապոյտ լիճը, Կամպիէ լեռան մարած հրաբուխին մօտ։ Կան նաեւ ապի լիճեր ինչպէս էյր, Կորոնդը, Կրէբրի, Ամատիուս, Պլէնչ, և Պլէնչու

Կ. ՊՈԼԻՍ, 2/14 ԴԵԿՏ. 1895

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԾԲԱՌՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Հռչակաւոր գերման պատկերհան Ա. տաղՓ Մէնցել իւր ծննդեան 80րդ տարեգարձին առթիւ պաշտօնական ու ժողովրդական պատիւներով մեծարեցաւ։ Կայսեր քաղաքային դիւանին պէտ Գ. ֆոն Լուքանուս բերաւ իւր անուանում «գործոն ներքին խորհրդականի», որ քաղաքային ատիճան ու տիտղոս մ'է, և Սեմափայլ կոչուելու իրաւունք կուտայ։ Գեղարուեստից Ակադեմիան խնդակցական գումարում մ'ունեցաւ այս առթիւ, և կայսրը պատուակալ պահակագունդ մը ղրկեց՝ Մեծն Ֆրետերիկի պահակաց համազգեստով։ Կայսրը նաև իւր կիսանդրին նուիրեց։ Կրթական նախարարն և գիտնական ու արուեստագէտ ժարմինք իրենց խնդակցութիւնը մատուցին։ Երեկոյին Քրոլեան հասատատութեան մէջ հանդէս մը կազմակերպուած էր այս առթիւ։ Կայսրը, կայսրուհին, մայր-կայսրուհին, վարչապետ Հօհենլօէ իշխան և այլ նախարարներ ու պետական աւագանին ներկայ գտնուեցան, և կայսրը ջերմագին խնդակցութիւն յայտնեց նշանաւոր պատկերհանին։ Արդէն, կայսրն ալ, իւր տաղանդաւոր մօր նման, բաւական յաջող նկարիչ մ'է, և բովանդակ կայսերական գերդաստանն, ինչպէս Անգլիոյ արքայական գերդաստանն, որուն կը վերաբերի մայր-կայսրուհին, սիրող և մշակող են նկարչութեան իւր զանազան ճեւերուն մէջ։ Այս առթիւ Գերմանիոյ շատ մը քաղաքներ զՄէնցել իրենց պատուոյ քաղաքացի անուանեցին, և շատ մը կամառներ ու հասատատութիւններ պատուակալ անդամութեան վկայագրեր առաքեցին անոր։ Աւստրիոյ կայսրը Գեղարուեստից և Գիտութեանց շքաբրամը ղրկեց, և քաղաքակիրթ աշխարհի այլ և այլ կողմերէն, մասնաւորապէս գերման գաղութներէն, շնորհաւորական բազմաթիւ հեռագրեր եկան։ Հանճարն հայրենիք չունի ըսուած է, և թէպէտ Գերմանիք կը սիրեն իրենց մեծ պատկերհանն ոչ միայն արուեստի պաշտօնական սիրով, այլ և գերմանական հայրենիքի սիրով, թէպէտ Մէնցելի պատկերներն ամենէն աւելի գերմանական են և գերմանացւոյ ազգասիրութեամբ ներշնչուած, բայց և այնպէս Փարիզի Գեղարուեստից Ակադեմիան փոխեց մասնակցել գերման արուեստագէտին մատուցեալ մեծարանաց։ Իւր վերջին նամին մէջ զՄէնցել ընտրեց Լեգիոն դ'ոնոր, վերջերս հանգուցեալ Հենդ անգլիացի հռչակաւոր պատկերհանին տեղ։ Ֆրանսացիք իրաւամբ կը խորհին թէ քաղաքական Գերմանիային քով, որուն կարելի է չհամակրիլ, կայ մարի և հոգւոյ Գերմանիա մը, և թէ որքան ալ խոտելի ըլլայ Պիզմարքականութիւնն, ինչպէս մանաւանդ կը կը թուի Ֆրանսացիներուն, պաշտելի է կեսօթէի Գերմանիան, ինչպէս այս օրերս անգամ մ'ևս յիշեցուց Քարլսրույի հարիւրամեակը։ Քաղաքական Գերմանիան չուտ կը մոռցուի, գիւանագիտութեան շատ մը արարքներու նման, և նոյն իսկ Պիզմարք չէր կարող իւր ժամանակին ամենամեծ աշխարհավարն ըլլալ, եթէ իմացական Գերմանիան իւր գործք պատրաստած և հարթած չըլլար։ Ֆրանսայի Գեղարուեստից Ակադեմիան գերման արուեստագէտ մը իրեն պատուոյ անդամ ընտրելով, մարի արտայայտութեանց մեծարանք մը մատոյց, և ինքզինք բարձրացուց։ Քաղաքականութիւնն է որ կը բաժնէ Ֆրանսան և Գերմանիան, և դարձեալ մարի գործիչներն են որ կրնան օր մը հաշտեցնել իրարու այնքան հակառակ այն երկու ազգերն։ անդամ։

Ատոլֆ Մէնցել Գրեսլաւ ծնած է 1815ին։ Իւր հայր, որ առաջ ազգանց վարժարան մը կը վարէր, 1830ին Գերլին բացաւ վիմագրութեան աշխատանոց մը, և իւր որդին պահ մը հեռաւեցաւ Գեղարուեստից Ակադեմիոյ դասերուն։ Քիչ մը բիրտ և անվարժ բնութեան տեր ըլլալով, տղան դասական ուսումը թողուց և ուղղակի բնութիւնն ուսումնասիրել ձեռնարկեց։ Կը նայ ըսուիլ թէ իւր դաստատուն ինքնուրոյն նկարչութեան մէջ։ Տասն և ութ տարու էր երբ կարդ մը վիմագրութիւններ հանեց, «Արուեստագէտի մը ուղեւորութիւնք» անունով, որք շատ դիտուեցան, և տասն տարի շարունակ բազմաթիւ նկարներ առաւ կարդ մը հրատարակութեանց ու լրագրաց։ Իւր ժողովրդականութիւն ամենէն աւելի կը պարտի Մեծին Ֆրետերիկի պատմութենէն, Մեծին Ֆրետերիկի բանակէն ներշնչուած պատկերներուն։ Այս մեծ և փիլիսոփայ վեհապետ որ Բրուսիոյ նիւթական թէ բարոյական զօրութեան և ծաւալման հիմերը դրաւ և պատրաստեց Գերմանիոյ միութիւնը Բրուսիոյ գերիշխանութեան ներքեւ, Մէնցելի վրձինն ամենէն աւելի ներշնչող դէմքն եղաւ իւր ազգին և բովանդակ մարդկութեան պատմութեան մէջ։ Եւ այս չէ զարմանալի, երբ՝ նոյն իսկ Գերմանիայէն դուրս՝ կրցած էր այնքան հրապուրել օտար միտք մը, ինչպէս Քարլայլն իւր «Մեծին Ֆրետերիկի Պատմութեան» մէջ։ Բնական էր ուրեմն որ Վիլհելմ Բ. շատ սիրէր զՄէնցել։ զի գերման կայսրութեան այս մարմնացումը նաեւ գերման հայրենասիրութեան գլխաւոր թերագրիչն ու պաշտպանը կը հանդիսանայ։ կը յիշուի թէ մի քանի ամիս առաջ Բոցամի պալատան մէջ կայսրն ի պատիւ Մէնցելի հանդէս մը կազմակերպեց, ինք՝ կայսրը՝ Մեծին Ֆրետերիկի արարողակարգն կրկնարանը մտած, և եկաւ պալատան ներքին սեմէն ընդունեց զՄէնցել և առաջնորդեց դէպ ի մեծ դահլիճն, հոն անոր ներկայացուց բոլոր արքունիքը մի առ մի։ Ապա Ժողովը բուէարկեց արտաքին գործոց և քաղաքական թեւարկութեանց եմտացոյցները։

—Գ. Ֆ. Ֆօռ, երբէ ընդունելով նոր կարգինարներն, համոզում յայտնեց թէ եկեղեցւոյ այս բարձր պաշտօնեայք հաշտարար ոգւով պիտի գործեն և Ֆրանսայի ժողովրդեան պէտքերն ու ճիգերը գնահատելով՝ նպաստամատոյց պիտի ըլլան անոնց։

— Գ. Գուրժուա յայտարարեց Երեսփ. Ժողովոյն թէ Արդոն պիտի կրնայ դատուիլ միայն հասարակ (աշխարհական) յանցանքներու համար, բայց ուրիշ կարգի իրողութեանց վրայ ալ պիտի կրնայ հարցաքննուիլ։

—Այսօր Ֆրանսական Ակադեմիոյ մէջ կատարեցաւ ընդունելութիւնն Գ. Հանրի Հուսէյի, որ յաջորդած է Լէրլոնդ տը Լիլի։ «Ինքնակայրներն» էին Գ. Լէոն Սէ և Գ. Ֆրանսուա Բորէ։ Գ. Ֆերտինան Պրունդիէռ պատասխանեց յանուն Ակադեմիոյ։ (Գ. Հանրի Հուսէյ ծնեալ է 1848ին Փարիզ։ Իւր հայր Արսէն Հուսէյ եւս նշանաւոր գրագէտ մ'է։)

—Զուիցերիոյ հանրապետական Գ. Շեօրեր Բէսոնէր, երբեմն տնօրէն «Ռէբիւպլիք Ֆրանսէզէ»ի, Մերակոյտի դեր-ատենապետ ընտրեցաւ։ Ալդասի է։

ՊԷՐՆ.—Զուիցերիոյ Դաշնակցային ժողովը, կազմուած Ազգային ժողովոյն 147 անդամներէն և Զուիցերեան ինքնօրէն գաւառաց խորհուրդներուն 44 անդամներէն, 1896 տարւոյ համար Զուիցերեան Դաշնակցութեան նախագահ ընտրեց զԳ. Ա. Լաշենալ, արտաքին գործոց և վճռաբանութեան նախարար Դաշնակցային Խորհրդին մէջ։ Դեր-նախագահ ընտրեց զԳ. Ա. Տէյխլը, նախարար արհեստից ու ճարտարութեանց նոյն Խորհրդոյ մէջ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Կ'ըսուի թէ պահպանողական նախարարութիւնը վաղը պիտի հրաժարի։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկշիռն հետեւեալ տարբերութիւնները կը ցուցնէ նախորդ շաբաթէն. Մետաղադրամ աւելցած 386,000 ոսկի, առեւտրական թղթեր աւելցած 176 հազար և պանքոտմսից պահեստ աւելցած 655,000 ոսկի։ Պահեստից համեմատութիւնն է 60.33 առ 100։

ԹԱՆՃԷ. — Մարտի էմիրն իտալեան դեսպանատան յանձնել տուաւ 76,545 ֆր. ի գոհացում իտալեան հպատակաց պահանջներուն։

ՄԱՍՈՒԱ.—Պարտիզէրի զօրավար գնաց Ատակամաս, և հրամանագիր մը հանելով, դիւցազնաբար ինքն զօրաց ներքոյն ըսաւ, և յիշեցուց թէ կարելի էր Ամպա Ալաֆիի պարտութեան առաջն առնուլ՝ եթէ ժամանակին հասած ըլլար այն հրաման զոր Արիմոնտի զօրավար ղրկած էր Թոդելի հաղորդապետին՝ յանձնաբեալ դիրքէն հետ դառնալու համար։ Սպարապետը գոհութիւն յայտնեց որ այն ճգնաժամուն ո՛ և է դասալքութիւն չէր պատահած զօրաց մէջ, թէեւ պայքարն անընդհատ եօթն ժամ տեւած էր։

—Ըստ վերջին լրոց Շոայի բանակը դեռ Մագալլէի առիւծ չէ եկած։

—Իտալական փոխառութիւն մը մտադրած է կ'ըսուի։

Վաղը, կիրակի (Դեկտ. 3) թագուհի Թագէոս և Բարթողիմէոս Ս. Եկեղեցւոյ առնխմբութիւնն լինելով, Գեր. Տ. Եղիկ եպիսկոպոս Ագահունի Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի հոգւոյս մեռեալաց Թաղիս բարեպաշտ ժողովրդեան։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Եղեկ Դպիր

1895 Դեկտ. 1 (Ինէ)

Եղեկ-Դպիր

«ԱՐԵՒԵԼՔ» ՕՐԱԳՐՈՅ ՏՊԱՐԱՆ

ՆՈՐԱՏՈՒՆՆԵՐԱՆ ԽԱՆ, ԴԱԼԱԹԻԱ

Խմբագրութիւնք ու տպագրութիւնք ամեն լեզուէ, ինչպէս Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն, Յունարէն, եւ այլն։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ. — ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ. — ՀԱՇՈՒԵ-ՑՈՒՑԱԿ. — ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐ. — ԱՅՑԱՔԱՐՏ. — ՄԱՀԱԶԳ. — ՆԱՄԱԿԱԳԼՈՒԽ. — ԳՐԵԱՆՔ.

Այս տեսակ աշխատութեանց խմբագրութեան համար բան մը չի պահանջուիր։ Տպագրութիւն՝ մաքուր եւ ազատ։ Գործառնեղէն եւ յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին, եւ փութով ու ճշդիւ կը կատարուին։

Բաց ի կիրակի օրերէ, Տպարանս ամեն օր բաց է, առաւօտուն կանուխ մինչեւ երեկոյ ութ ժամեակ։

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ

Հրատարակուեցան 46 եւ 47 թերթերը, երես 752։ Վերջին թերթը կը հասնի մինչեւ Remiable բառը։

50րդ թերթին հրատարակուելէն յետոյ բաժանորդագրութիւն ընդհատիտկուի։

ՌԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ ՄԻԱՒ ՄԷՋԻՆ

Իւրաքանչիւր թերթը 30 փարայ

Դիմել ՊԱՂՏԱՏԵԱՆ ԳՐԱՏԱՐԱՆ, Գալիս Սալբաճ համար փողոց թիւ 14

ԾԵՌԱԳԻՐ

ՓԱՐԻԶ, 12 Դեկտ. —Երեսփ. Ժողովը մերժեց ընկերվարականաց առաջարկն, որք կուզէին ընել Վատիկանի մօտ Ֆրանսական դեսպանութիւնն, իբրեւ առաջին քայլ Պեռուէեան և Եկեղեցւոյ բաժանման։ Գ. Գուրժուա այս ծայրայեղ գաղափարին դէմ խօսեցաւ։ Ապա Ժողովը բուէարկեց արտաքին գործոց և քաղաքական թեւարկութեանց եմտացոյցները։

—Գ. Ֆ. Ֆօռ, երբէ ընդունելով նոր կարգինարներն, համոզում յայտնեց թէ Եկեղեցւոյ այս բարձր պաշտօնեայք հաշտարար ոգւով պիտի գործեն և Ֆրանսայի ժողովրդեան պէտքերն ու ճիգերը գնահատելով՝ նպաստամատոյց պիտի ըլլան անոնց։

— Գ. Գուրժուա յայտարարեց Երեսփ. Ժողովոյն թէ Արդոն պիտի կրնայ դատուիլ միայն հասարակ (աշխարհական) յանցանքներու համար, բայց ուրիշ կարգի իրողութեանց վրայ ալ պիտի կրնայ հարցաքննուիլ։

—Այսօր Ֆրանսական Ակադեմիոյ մէջ կատարեցաւ ընդունելութիւնն Գ. Հանրի Հուսէյի, որ յաջորդած է Լէրլոնդ տը Լիլի։ «Ինքնակայրներն» էին Գ. Լէոն Սէ և Գ. Ֆրանսուա Բորէ։ Գ. Ֆերտինան Պրունդիէռ պատասխանեց յանուն Ակադեմիոյ։ (Գ. Հանրի Հուսէյ ծնեալ է 1848ին Փարիզ։ Իւր հայր Արսէն Հուսէյ եւս նշանաւոր գրագէտ մ'է։)

—Զուիցերիոյ հանրապետական Գ. Շեօրեր Բէսոնէր, երբեմն տնօրէն «Ռէբիւպլիք Ֆրանսէզէ»ի, Մերակոյտի դեր-ատենապետ ընտրեցաւ։ Ալդասի է։

ՊԷՐՆ.—Զուիցերիոյ Դաշնակցային ժողովը, կազմուած Ազգային ժողովոյն 147 անդամներէն և Զուիցերեան ինքնօրէն գաւառաց խորհուրդներուն 44 անդամներէն, 1896 տարւոյ համար Զուիցերեան Դաշնակցութեան նախագահ ընտրեց զԳ. Ա. Լաշենալ, արտաքին գործոց և վճռաբանութեան նախարար Դաշնակցային Խորհրդին մէջ։ Դեր-նախագահ ընտրեց զԳ. Ա. Տէյխլը, նախարար արհեստից ու ճարտարութեանց նոյն Խորհրդոյ մէջ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Կ'ըսուի թէ պահպանողական նախարարութիւնը վաղը պիտի հրաժարի։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկշիռն հետեւեալ տարբերութիւնները կը ցուցնէ նախորդ շաբաթէն. Մետաղադրամ աւելցած 386,000 ոսկի, առեւտրական թղթեր աւելցած 176 հազար և պանքոտմսից պահեստ աւելցած 655,000 ոսկի։ Պահեստից համեմատութիւնն է 60.33 առ 100։

ԹԱՆՃԷ. — Մարտի էմիրն իտալեան դեսպանատան յանձնել տուաւ 76,545 ֆր. ի գոհացում իտալեան հպատակաց պահանջներուն։

ՄԱՍՈՒԱ.—Պարտիզէրի զօրավար գնաց Ատակամաս, և հրամանագիր մը հանելով, դիւցազնաբար ինքն զօրաց ներքոյն ըսաւ, և յիշեցուց թէ կարելի էր Ամպա Ալաֆիի պարտութեան առաջն առնուլ՝ եթէ ժամանակին հասած ըլլար այն հրաման զոր Արիմոնտի զօրավար ղրկած էր Թոդելի հաղորդապետին՝ յանձնաբեալ դիրքէն հետ դառնալու համար։ Սպարապետը գոհութիւն յայտնեց որ այն ճգնաժամուն ո՛ և է դասալքութիւն չէր պատահած զօրաց մէջ, թէեւ պայքարն անընդհատ եօթն ժամ տեւած էր։

—Ըստ վերջին լրոց Շոայի բանակը դեռ Մագալլէի առիւծ չէ եկած։

—Իտալական փոխառութիւն մը մտադրած է կ'ըսուի։

Քաղաքական կացութիւն

ՌՈՒՍԻԱ. —Ողողումներուն կաւկասիոյ այլ և այլ կողմերը պատճառած աւերումները ծանուցեր էինք արդէն։ Եւրոպական լրագրաց մէջ այս մասին Բոդիէ և Պաղումէ հաղորդուած տեղեկութիւնը սրատաճմլիկն։ Զրհեղեղեան անձրեւ մը օրերով անընդհատ տեղացեր է, գետերն ու հեղեղատներն յորդեր են, և մինչեւ ուրբաթ գիշեր ալ պատճառեր են երկաթուղիին, գլուղերու և քաղաքներու կրած վնասներէն զատ։ Այժմ ամեն հաղորդակցութիւնք ընդհատուած են։ Հեռագրաթելն ամեն կողմ կտրուած է։ Երկաթուղւոյ ներքնուղիներ ու կամուրջներ ջուրն առած տարած է, և երկաթեայ գծին վրայ շատ տեղեր դիզուած աւազն ու քարերը մէկ մէկ բլուր ձեւացուցած են։ Ռիոն գետն իւր բոլոր կամուրջներն առած տարած է։ Քանի մը շաբաթ, գուցէ քանի մը ամիս աշխատիլ պէտք ըլլայ՝ Բոգի-Թիֆլիսի երկաթուղին բանելու վիճակի մէջ դնելու համար։ Կաւկասիոյ գրեթէ ամեն մեծ և փոքր գետեր իրենց շրջակայքը ջրով ծածկած են։ Բոգի և Պաքուում կղզիացած մնացած են։ Ի Բոգի մանաւանդ վնասն յոյժ մեծ է։

—Ռուսիա գտնուող 50 ի չափ պուլկար սպայք հարաւային Ռուսիոյ հեծելազօրաց, հրետաւորաց և հետեւակաց գունդերու մէջ սպայութեան կոչուած են, զոր ռուս և պուլկար մամուլն յարբերական տեսակէտով լու կը մեկնէ։

ԻՏԱԼԱՑԻՔ Ի ՀԱՊՇԵՇԱՍՏԱՆ. — Երեսփ. Ժողովն ընդհանուր ծախսհարութեանց մէջտեղ քուէարկեց որոշումմը զրով խորհրդարանին կոչմէ զբանչացում կը յայտնուի Հապէշասատանի մէջ ինկած քաջարի զօրաց համար, և անոնց ազգակիր ընտանիքներուն ցաւակցութիւն կը մատուցուի։ Կառավարութիւնն յայտնեց թէ Ամպա Ալաֆի գտնուած իտալացի զօրքն 2,450 հոգի էր։ Ցարեց թէ իտալեան զօրաց վերջնական յաղթութեան համար ամեն միլիոններ տնօրինուած են։ Եմտացոյցի յանձնաժողովն եօթն միլիոն ֆր. քուէարկեց անմիջապէս։

ՓՈՒԳԱ.—Կոմէզի և Մաչէոյի հրամանաց ներքեւ գտնուող Փուպացի խումբերն, որք Սանդա Ֆլարայի նահանգին վրայ կը քալէին՝ երկաթեայ գծերն և շաքարեղէգի մշակութիւնները քայքայելու նպատակաւ, յաղթեր ենմանել հոն, և յանկարծակիի բերեր են Սէկուրա գնդապետին հրամանաց ներքեւ գտնուող սպանական գունդն, որ լրջիներ կը տաներ բանակին փոխադրութեանց համար։ Քանի մը Սպանիացիք զաղնուեր են, և մնացեալք փախեր են, թողելով լրջիները։ Ուրիշ Փուպացի խմբեր հասան Մարգանցան նահանգն, և հարուստ կալուածատէրներուն ամարանոցներուն վրայ կը քալեն։ Սպանիական գունդ մը ճամբայ ելաւ զանոնք կասեցնելու։ Կարեւոր ճակատամարտ մը կը սպասուի։

ՍԱԼԶՊԷՐԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ, Տքդ. Ուորտուորթ, յունուար ամսուն պիտի ամուսնանայ երեսփոխան Ուիլքմ դնդապետի աղջկան Օր. Մէրիի հետ։ Անկիրեան եկեղեցականք հոգեւոր պաշտօնէութեան վիճակ ընդունելէն ետքն ալ կրնան կարդուիլ։ Տքդ. Ուորտուորթի դեռ առոյգ է, բայց կինը կորուսանելու դժբախտութիւնն ունեցաւ։ Անհերցուն կամաւոր զօրաց գնդապետ է և այժմ սեղանաւորութիւն կ'ընէ, Ուիլքմս, Տիքնն և Ընկ. անդամ ըլլալով։

Ի ՊՐՈՒՍԻԱ. օրուան մեծ դէպքն է պէյժ մայրաքաղաքին ամենէն հարուստ և ամենէն լաւ ծանօթ անձնաւորութեանց միոյն մահն։ Այս մարդ թէև ծեր, բայց վերջերս խելքը փոքրը տուած էր ստորին վիճակէ աղջկան մը, որուն հետ ամուսնանալու կամքն յայտնեց, և թէպէտ շատեր իրեն դիտողութիւն ըրին որ իւր պատուոյն խնայէ, բայց օգուտ չըրաւ։ Հարսնիքին գիշերը, մարդը մեռած գտնուեցաւ, և բժշկական վկայագիր մը պատրաստուեցաւ, յայտարարող թէ ցոփ ծերուկը կսմուռնի մը զոհ եղած է։ Բայց ոստիկանութիւնն անառնուն նամակ մը առաւ, որոյ հեղինակն եղաւ մարմինը գերեզմանէն հանել։ Մարդն իւր բոլոր դրամն այն կնկան թողած ըլլալով, կ'ըսուի թէ թունաւորուած էր։

ՏՕՔԹ. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ

Բերա, Շիշլի փողոց, 36 (Ծաննի դեղատանին մօտը Երեքշ., հինգշ., շաբ., կիր, կէս օրէն վերջը։ Իսկ երկշ., չորեքշ., ուրբ. կէս օրէն վերջը Գալատայ կողմը, Կամուրջին գլուխը ՊԻՒԶԻՐԻԵԱՆ դեղատանը։ 8—15

ՀԵՌԱԳԻՐ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

ՍԻՐԱՆՈՑ

ՍԷԼԱՄԼԷՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Հավիտիէ մզկիթին մէջ։ Մելջէրին, Վեհ. Սուլթանին չքեղ հանդէսով գնաց նոյն մզկիթն, ուր կատարեց ուրբաթու աղօթքն և յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ռուսական դեսպանը, որդին, առաջին թարգմանն ու զինուորական կցորդը, հելլենական դեսպանն ու առաջին թարգմանը, սերպիական դեսպանը, աղիկին ու փեսան, ամերիկեան դեսպանատան գործակատարն ու կինը, Կոց փաշի աղիկին ու փեսան, Օամ. Պանքի Փարիզի ճիւղին տնօրէն Գ. Օպուանօ և տասնքվեցի չափ օտարազգի դրօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արծանացան կայսերական մեծաբանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՈՒՄ. — Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ աբսօնութեամբ, ռուսական դեսպան Գ. Նելիւսոֆ պատիւ ունեցաւ Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, կայս. պալատան Սեճճատէի Պաշի Իդդէթ պէյ երէկ մէկ քանի թաղեր ու Մէտրէսէներ երթալով հաց, միս և ընդրամական պարգեւներ բաշխեց կարօտելոց։

ԲԱՐՁՐ. ՊԵՍԱՐԻ ՓԱՇԱ.—Վեհ. Սուլթանի մէկ հրամանին համաձայն, Այասնի կուսակալ Բարձր. Պեսարի փաշան ամսաթոշակը երեսուն հազարէն վաթսուն հազար ղրուշի բարձրացած է։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ.—Դեսպաններէ ոմանք, առջի օրը, ֆրանսական դեսպանատունը գացին և այցելութիւն տուին դեսպան Գ. Բանսոնի։

ՊԱՀԱԿԱՆԱՒԵՐ.—Ինչպէս երէկ ծանուցուցաւ, դեսպանատանց տարամարութեանը տակ դրուած պահականաւերէ անգլիական Տրեսսու ու իտալեան՝ Արփէնիդ երէկ Գալոյ նաւահանգիստը ժամանեցին։ Ֆրանսական՝ Ֆոֆոն և աւստրիական՝ Սէպէնիչ ի մօտոյ կը ժամանեն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան քարտուղար Գ. տը Գլինիէռ, առջի իրիկունը Փարիզ ուղեւորեցաւ՝ իբրեւ սուրհանդակ ֆրանսական նախարարութեան։

ԱՆԳԼԻՈՅ Վեհ. Թագուհւոյն սուրհանդակ Գ. Թէյլը առջի իրիկունը Լոնտոն ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառաքումբով։

ԲԱՐԻՂ.—Կովկասի երկաթուղւոյն նոր գծագրութիւնք թէեւ սկսած են, սակայն հազիւ երկու-երեք ամիսէն կաւարտին։ Գծուած տեղը 75 մղոնի չափ է։

Կ. Պոլսոյ մէջ պատրաստ գտնուած քարերուն տեղական սպառման բաւական կը նկատուին այդ միջոցին համար։ 50,000 մետուկ ճամբայ հանուած են հոս բերուելու համար։ Մայրաքաղաքիս մէջ օրական 1500 մետուկ կսպառի։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՐԷԺԻՆ.—Լ. Հէրբլա կմանայ թէ Նախարարաց Խորհուրդը չորեքշաբթի օրուան նիստին մէջ քննած է՝ Բէժիի քննկերութեան մենաշնորհի պայմանագիրը երկարելու վերաբերեալ պայմանագրութեան ծրագիրը։ Կերեւայ թէ Նախարարաց Խորհուրդն ակդամբ ընդունելի կը գտնէ ծրագիրը, սակայն ինչ ինչ բարեփոխումներ կառաջարկէ՝ Բէժիին կողմէ մատուցուած պայմաններուն համար։

ՀՈԼԱՆԴԱԿԱՆ դեսպան Գ. Վան տէր Սթալ վան Բիւերլի առջի իրիկունը սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան ատորական, իտալեան ու պելճիական դեսպաններն՝ ընտանեօք, անգլիական դեսպանատան խորհրդականն՝ ընտանեօք, Օամ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ ու Էէտի Վինսընդ, Գ. Վինսընդ Բայլաբա և այլք։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմանեան նորընտիր դեսպան Բասիթաքի փաշա յառաջիկայ երկուշաբթի օր իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնը թթենիի 5,000 տունկեր պիտի ղրկէ Լէմնոս կղզին՝ շերամաբուծութիւնը զարգացնելու համար։

—Նախարարութիւնը նոյնպէս բաւական քանակութեամբ գարի ղրկած է Էտիրնէի նահանգը՝ մշակուելու համար։ Այդ գարին գարիշուրի պատրաստութեան համար նախատեսած կը համարուի։

ՁԱՐՄԱՔՃԼԱՐԻ դէպքին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդուին։

Գարսլեան Օնոիկ, որ Ալեքսաքեան Մելքէն վիրաւորած էր, անցեալ տարուան երկրաշարժին պատճառաւ գործերն ապրուելով 1,400 ոսկւոյ չափ պարտական մնացեր է, որուն 90 ոսկին վիրաւորեալ Ալեքսաքեան Մելքէի կը պարտէր։ Մելքէ վերջերս պարտատէրը իր վճռատուքը հրաւիրելով կարգադրութեան եղանակ մը առաջարկեր է, որ է Օնոիկի պարտուց փոխարէն ձեռքը գտնուած 1,500 ոսկինոց ապրանքն առնուլ և վճարել պարտքերը։ Օնոիկ համակերպելով, յանձներ է ապրանքները։ Գայմանագրութիւն մը պատրաստուելով պահանջատէրք իրենց հաւանութիւնը յայտներ են։ Ալեքսաքեան 140 ոսկի տուեր է Գարսլեանին և յայտարարեր է թէ հինգ ոսկի ամսաթոշակով իր վճռատան մէջ պաշտօնի պիտի կոչէ։ Սակայն Ալեքսաքեան ապրանքներն առնէ յետոյ, պայմանագրութիւնը բարեփոխելով յետ խորհրդակցութեան նոր մը պատրաստեր է և նախորդ պայմանագրութեան վրայ գրուած գրամաթուղթը հանելով նոքին վրայ փակցուցեր է։ Յետոյ Ալեքսաքեան վճարեր է Գարսլեանի պարտուց հարիւրին յիսունը և մնացեալը վար դրեր է, պայմանագրութիւնը չէ ճանչցեր, որոշեալ 140 ոսկին չէ տուեր և Գարսլեանն ալ իր վճառատունէն հաներ է։ Ասոր վրայ Գարսլեան դատարանի դիմեր է։ Ալեքսաքեան դատարանին առջեւ յայտարարեր է թէ այդ գիր չենծու է և ստորագրութիւնը իրենը չէ։ Դատարանը մասնագէտներու յանձներ է ստորագրութիւնը քննելու համար։ Յետ քննութեան հաստատուեր է թէ Գարսլեան անիրաւ է և թէ իրեն խարդախութիւն ալ պիտի վերագրուի։ Գարսլեան յուզուելով, Ալեքսաքեանի վճառատունը գացեր և յայտարարեր է որ, եթէ իրեն նկատմամբ խարդախութեան դատ բանայ, Ալեքսաքեանը պիտի զարնէ։ Այս վերջինը դատէն ետ չկենալով, Գարսլեան նոյն օրը վիրաւորած է զայն։

Գարսլեան թէև փախած է, սակայն իր անձը ոստիկանութեան ծանօթ ըլլալով խուզարկութեանց ձեռնարկուած է։

Վիրաւորեալ Ալեքսաքեան նախնական դարմաններն ընդունելէ յետոյ իր ազգականներէ մէկոյ տունը տարուեր է ի Գալատիա։

Դ. ՁՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ վերաբերող երկու վաչտեր, որք Մուսուլի նահանգը կը գտնուին, վերստին իրենց գունդերուն պիտի միանան։

Գ. ԿՐՕՍՀՕԼԷ, ընդհանուր տնօրէն արեւելեան երկաթուղեաց, երէկ առտու Վիէննայէն մայրաքաղաքս գարձաւ։

ԿՐԷՏԷ.—Երմական նախարարութիւնը կրէտէի նահանգին յատկացուած գումարներէն 25,000 ոսկի պիտի ղրկէ ի Գանտիա։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ և Թղթատարական վերատեսուչ Հիւսէյին Հասիպ պէյ, նկատողութեան առնլով՝ Փրանքի հաշոյն համար վճառականաց բողոքները, հրամայած է որոց որ անկէ է քննութեանց ձեռնարկել։

—Վերատեսչութիւնը պատրաստել տուած է հեռագիրներու սակացոյց մը, ուրկից առ այժմ 1500 օրինակ պիտի տպագրուի։

ՄԱՐՍԱՑԻՆ վերատեսչութիւնը հետեւեալ հրահանգն ուղղած է ամեն կողմ.

Ըստ որում ապրանքներու գիներն յաճախ կը փոխուին, մաքսատունք հրապարակէն միջոց տեղեկութիւն առնուն և ապրանաց գիներն ըստ այնմ որոշեն։ Պաշտօնեայք ապրանքներու քննութեան պահուն ուշադրութիւն ընեն որպէս զի մէկ տեսակի պատկանող ապրանքին քով ուրիշ տեսակէ չդնուին։ Տեսակով, չափով և գոյնով տարբեր ապրանքներն տուփերուն կամ ամաններուն վրայ գտնուած թիւերով ու մատեաններովը նշանակել Մուպասբրներու տումարին մէջ։ Այնէն առնուելիք ապրանքներն ալ քնոյ պաշտօնեին միջոցաւ և Մուպասբրներու տումարին պարունակութիւնը հետ բաղդատելէ յետոյ որոշել։ Այդ մասին ուշադրութիւն ընել որ Այնէն առնուելիք ապրանքները ամեն կերպով նորաձեւութեանց համապատասխանեն։ Եթէ Այնէն առնուելիք կերպասի ծրարները չափել ու կտրել կարելի ըլլայ, գնահատիչին ու տնօրէնին կարծիքն առնուլ։ Այնէն առնուած ապրանքներու վաճառման համար ալ ի հարկին մրցում կատարել։

ԱԼԻԻԱՆՍ ԻԶՐԱԷԼԻԹՆ՝ ի Փարիզ՝ որ Թուրքիոյ մէջ յիսուն վարժարաններ հաստատած է, իրեն իրաւասութեանը տակ պաշտօնավարող ուսուցիչներուն համար հանդստեան թոշակի սնտուկ մը հաստատած է։ Պ. Ս. Հ. Կոլոշվիթ, որ նոյն ընկերութեան նախագահն է, ալեցած է այդ սնտուկի հաստատման, 200,000 ֆրանք նուիրելով դրամագլխի համար, որուն ամբողջ գումարն է 300,000 ֆրանք։ Պ. Կոլոշվիթ անցեալներն իր ծախքով գերմանացի հրեից համար վարժարան մը կառուցեր ի Շեչխանէ՝ Ադապազարի մօտ։

ՀՐԵԱՑ ԳԱՂԹԱԿՈՒՆՔ. — Սոֆիայէն ու Բասրա Բազարճքէն հրեայ ընտանիքներ արտօնութիւն կը խնդրեն կայս. կառավարութենէն՝ Եռֆրատ և Քայֆան միջեւ 40,000 արտավար գետին մը գնելու համար՝ ուր երկրագործական հաստատութիւններ պիտի հիմնեն։ Այդ տեղը անուշ ջուրի հորեր կան ինչպէս նաեւ գեղատկ մը. կլիման ալ խիստ առողջ է։

ԵՐԶՐՈՒՄԻ նահանգին նորընտիր դատական քննիչ Թայիպ էֆէնտի մայրաքաղաքս եկաւ

նաև Սեբէզի, Ավրաթիխարի, Լանքզաքի, Բէսէնտրէի և Գաթերինի մէջ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը գրած է Սէլանիկի կուսակալութեան՝ արտօնութիւն տալ քաղաքին մէջ հասատանի ռումանական առեւտրական վարժարանին համար, որ կրթական վարչութեան իրաւասութեանը և Մէտրիֆի օրինաց տրամադրութեանցը ենթակայ պիտի ըլլայ։

ՏԻՆԵՐԻ մէջ կառուցանելի պուլկարական եկեղեցւոյն երկաթեայ մասերը, որք Վիէննայի մէջ շինուելով հոս պիտի բերուին, առանց մաքսի պիտի անցնին՝ էկզարքարանին կողմէ մատուցուած տումարի մը համաձայն։

ՀՐԴԵՀ.—Երէկ առտու Գարահէօմրիւկի կողմը Հէլվաճիի մը խանութէն հրդեհ ծագելով երեք խանութներ ու երկու տուներ այրեցան. իսկ երկու խանութներ ալ մասամբ։

ՌՈՒԼԵՐԱ.—Անցեալ շաբաթ օր Գահիրէի մէջ երկրորդ մահ մը պատահած է քոլերայի նման հիւանդութենէ մը։ Առաջին զոհն է կին մը, որ վարակեալ Ցիմիթի կողմերէն հոն գացած էր։ Գահիրէի մէջ ընդհանուր առողջութիւնը լաւ է և հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են։ Մէնդէլէի մէջ նոյեմ. 6էն ի վեր ութսուն երեք մահեր պատահած են։

ԱՐՂԸՆԻ գաւառին (Տիարպէքիր) նորընտիր կառավարիչ Ալի Նուսրէթ փաշա իր պաշտօնատեղին ժամաներ է։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խիվը Թանկադին շալ մը նուիրած է լուսանկարիչ Ապուլլահ եղբարց, որք Ն. Բարձրութեան մէկ գեղեցիկ լուսանկարը պատրաստելով մատուցած էին։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ գերմանական հիւպատոսարանն առժամաբար պիտի վարէ տեղւոյն ռաբինական հիւպատոսարանին գործերն, մինչեւ որ հիւպատոս մը կարգուի։

ԱՐԿԱԾ.—Առջի օրը Պէշիքթաշէն անցնող կառք մը տղայ մը կոխոտեց, որ վիրաւորուեցաւ։ Կառքը վարողը՝ Էվրէնիք անուն անձ մը՝ ձերբակալուեցաւ։

ՌԵՐԱՑԻ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ

Օր. Լէնտէի փարիզեան թատերախումբը թէ՛ խաղերու ընտրութեամբ և թէ ներկայացման եղանակով գոհացում կուտայ թատերական ամենէն նուրբ ճաշակներուն, ի Բերա։ Հինգշաբթի գիշեր Սարտուի Տիվանոնը և երէկ գիշեր Մէյլաքի Տէֆտէրն շատ խորժելի ապաւորութիւն մը թողուցին հանդիսականներուն վրայ։

Այս գիշեր ԴԱՄԵԼԻԱԶԱՐԴ ՏԻԷԻՆ (La Dame aux camélias)։ Ալէքսանդր Տիւմա Որդիի հանրածանօթ թատերախաղն, որ Գալսոյ բեմերուն վրայ այնքան անգամներ ներկայացուած է զանազան լեզուներով և միշտ չերմագին ընդունելութիւն գտած, հեգինակին մահուամբը նոր այժմէութիւն մը կը ստանայ։ Օր. Էմիլի Լէնտէ պիտի կատարէ Մարկարիդ Կոթիէի դերը։

Վաղը, կիրակի, ցերեկայ ներկայացում, յատկապէս ընտանիքներու համար կազմակերպուած։

* *

Բերայի Սիրքը իր վերջին ներկայացումները տալու վրայ է։ Ցաւանի է թէ երեսուն ներկայացման համար միայն եկած էր այս անգամ։ Իր գիշերային ներկայացումներէն զատ, ամեն ուրբաթ և կիրակի ցերեկայ ներկայացումներ կուտայ, զբօսական ու շահեկան յայտագիրներու համաձայն։

Երբ ցուրտերն իրենց անկեղծ տպաւորութիւնը սկսին ի գործ դնել մեր վրայ, ընդգրկաբար մէկ մտածում միայն կունենանք, տաք և ընտիր հագուստներով ծածկել մեր ցրտասարսուռ մարմինը։ Արդ ձմեռն եկաւ, ցուրտը սկսաւ նեղել մեր անդամները. փութանք ուրեմն զանոնք պատպարել տաքուկ զգեստներով։ Բայց եկու տես որ զգեստի խնդիրն ալ յոյժ կարեւոր խնդիր մըն է։ Ամեն տեղ զգեստներ կը վաճառուին. ամենքն ալ հաւասարապէս կոչոնդ են մեր պահանջումներուն գոհացում տալ. ամենուին. Ի՞նչ ընելու է ուրեմն ամենէն կենսական, առողջապահական տեսակէտով ամենէն կարեւոր այս խնդրին համար։

Օ՛հ, հոգ մի՛նէք. անոր լուծումը ահա մեզ կը բերէ աշխարհածանօթ վաճառատունն Շեթայն։ Ամեն հասակի և ամեն տեսի պատկանող մարդիկ թող այլ ևս չմտածեն թէ ինչպէս պիտի կրնան թէ՛ պատկով, թէ փայլուչ և թէ ժամն կերպով հագուիլ սքանչի։ Շեթայն վաճառատունը բոլոր այս պայմաններուն գոհացում կուտայ լիովին։ Հանդերձեղինաց մեկ վաճառատունն է ուր մեր ազգուած հագուստները ամենէն տոկունն են, ամենէն վայելչաձեւը և որ աւելին է, ամենէն տաքը։ Բոլոր այս հագուստներուն առաւելութիւններուն վրայ աւելցուք որոշ գինի դրութիւնն ալ, ու ահա պիտի գտնես տիպար վաճառատուն մը որուն հետ մրցիլը անհնարին յանդգնութիւն է։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Տոքթ. Հարմանտաս կը ծանուցանէ թէ ջերմամիզութիւնը յոր-հինգ օրուան մէջ եւ առանց զգայնել տալու իր գործունէ նոր դրութեամբ մը։ Կասկածողներ կրնան վարձը վճարել՝ բոլորովին ազատելէ յետոյ։ Իրեն դիմողները կը գտնեն Զալաթիա, Սանտրքճըլար, Գարագաշ Օթէլին դէմ 97 թիւ լամպաթի խանութին վերի սենեակը՝ ամեն օր ժամ 4 էն 10ը (Ը. Թ.) 4—30

Քստի անտի

ՈՐՍԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ

Որսի առակի արկած մը տեղի ունեցեր է ի Սէն-է-Ուազ (Ֆրանսա)։

Երեք որսորդներ Գ. Գ. Այֆլէս Ռօլան, քսանեօթ տարեկան, հասատ., փարիզաբնակ, Հարանժէ, երկրագործ և Լուի Լըժէ գինիի վաճառական, միասին կը խուզարկէին Վավիլի և Վէլիզիի պուրակները երբ Իւբենի լճակին մօտ հասնելով անոնցմէ մէկը, Գ. Ռօլան, որ հրացանը կոնակին կախած էր, սահեցաւ թաց հողին վրայ փոսի մը եզրը և մէջը գլորեցաւ. իր անկման պահուն հրացանը կրակ առաւ և գնդակը գնաց զարկաւ Գ. Լըժէի որ քանի մը քայլ անդին կը գտնուէր։ Կուրծքէն զարնուելով Գ. Լըժէ ինկաւ կիսամեռ. բարեկամներն օգնութեան վազեցին։ Այս արկածին զոհը որ տակաւին ինքզինքը չէր կորուսած, ժամանակ ունեցաւ սեղմելու իր բարեկամներուն ձեռքը և Գ. Ռօլանի մեծ վշտին հանդէպ ըսեր է անոնց. «Գիտեմ ինչպէս պատահեցաւ, ոչ չունիմ ձեզ դէմ։ Ճեռայ նուազեցաւ։ Այդ ակամայ սպանութիւնէն սարսափահար Գ. Ռօլան, Գ. Հարանժէի օգնութեամբ, վիրաւորեալը փոխադրեց մօտակայ տուն մը ուր անմիջապէս խնամքներ արուեցան։ Երկու բժիշկներ կանչուելով անմիջապէս՝ վերքը կապեցին, բայց չկրցան ըսել թէ վերքն ինչ ելք պիտի ունենար, սակայն Գ. Լըժէի վիճակը շատ հոգ կը պատճառէ։

ԴԻՒՑԱԶՆՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՆԱԿ

Այնպիսի պատճառներով որոնք քմահաճոյքի մը արդիւնք միայն կրնան ըլլալ, անգլիական նամակատուն վարչութեան կանոնագիրը կը պարունակէ յօդուած մը որ կը պահանջէ որ «Ճանրըլ Բօտ Օֆիսի» մէջ ոչ և է պաշտօնի ընդունուող ամեն մարդ ողջ ակաչ ունենալու է։ Մօտերս մանկամարդ կին մը յայտնութեամբ անցուցնել յեռոյ ընդունելութեան թեկնածութիւնը, տեսաւ որ կը մերժեն այն պաշտօնը որուն իրաւունք ունէր, վասն զի իր թուղթերուն մէջ ատամնաբուժի վկայագիր մը կար հաստատող թէ երկու աղօրիք ակառներ ունէր մէջը պարապ և տասերկու ուրիշ ակառներ որոնք փտութեամբ վարակուած էին։ Ընտրելին առանց վարանելու, փոխանակ ետ կենալու իր պաշտօնէն, մէկ անգամէն քաշել տուեր է այն տասնըչորս առաջները որոնք ցիչ մնաց պիտի խռմանէին իր ասպարէզը։

Մինչեւ սպարտական կամ հռոմէական ժամանակներն ընկրկելու չէ՞ դիւցազնական այսօրինակ ցոյցի մը հանդիպելու համար։

ՏՐԷՑՖՈՒՍ ՓԱԽԱԾ

Փարիզեան լրագիր մը կ'ըսէ.

Զրոյց կը շրջի թէ նախկին հարիւրապետ Տրէյֆուս, ցկեանս տարագրութեան դատապարտուած մատնիչը, խոյս տուեր է Կիւեանի դիարանէն։ Ի զուր այս ուշադրաւ զրոյցը հաստատելու համար ոստիկանութեան ու ներքին գործոց նախարարութեան դիմեցինք։ Ամեն տեղ պատասխանեցին թէ բան մը չեին գիտեր այս մասին։

ԳԻՏՈՒՆ ԶԱՐԱԳՈՐԾ ՄԸ

Հունգարացի բոլոր ոստիկանները կը փնտռեն անձ մը որ անեղծութիւնի արարք մը իրագործ կը դնէ։ Այս մարդ որ չարունակ կը ճամբորդէ և որուն անունը Լազար Շվարց է եղեր, ի Հարկին առանց նշանդիզի չափ զանազան անուններ կ'առնէ։ Այս տարօրինակ խաբեբայ կը խօսի Գերմաներէն, Սպաներէն, Փորթուկերէն, Իտալերէն, Յունարէն, Ռուսերէն, Թուրքերէն, Արաբերէն, Պարսկերէն և Սուալիներուն չեղուն։

Մ'ողջ օր այսքան նպաստաւորապէս օժտուած մարդ մը, ճշմարիտ մրցակից Մէկցօֆանդիի, այսքան վար ինկած ըլլայ։

ԱՇԽԱՐՀԻ ԷՆ ԲԱՐՁՐ ՄԱՐԴԸ

Սպանեալ չէ, վասն զի ծնած է Իմինէզոդաս։ Եւ սակայն մեծցաւ, գնա կը մեծնայ, թէեւ արդէն երկու մէր քառասունքհինգ տասնիմէր երկարութիւն ունի։ Այս հսկային անունն է Վիլքինս։ Սովորական հասակ ունեցող ծնողքէ ծնած է, որոնք բնաւ չէին սպասեր որ առանց անհեթեթ արարած մը մէջտեղ պիտի հանեն։ Մինչեւ չորս տարեկան՝ իրեն տարեկից տղաքներուն չափ էր, յետոյ, յանկարծ սկսաւ բուսնիլ, և կը շարունակէ։ Բնանբմէկ տարեկանին, գնա իր հասակը վերջին երկարութեանը չհասաւ։ Ցաւանի բան է որ ի՛ուղղ կլորիկ հաշուով երկու մէթր յիսուն սանթիմէթրի հասնիլ։ Վիլքինս Փարիզ գնաց, ուր ինքզինքն ի ցոյց պիտի դնէ կրկէսի մը կամ նմանօրինակ հաստատութեան մը մէջ։ Հիմակուհիմա ուզեր է այցելել զանազան լիրագիրներու և որովհետեւ փողոցներուն մէջ իր հասակ չատ ուշադրութիւն պիտի գրաւէր, կը փորձէ կառք մը նստիլ։ Չէ կրցեր. կառքը պէտք եղած բարձրութիւնը չուներ։ Ամերիկացի հսկան բաւական բարեյարմար է, և իր դէմ անախորժ չպիտի ըլլար եթէ սովորաբար չըլլար խիտ մարդի մը տակ ծածկելու, կցկտը անկման մը հետեւանօք առեւցած ըլլալով։

ՄԸՐՔ ԿԸ ՍԿՍԻ ՆՈՐ ԴԱՐԸ

Տասնիններորդ դարն ո՞ր թուականին կը վերջանայ։ 1899 դեկտեմբեր 31ի՞ն թէ միայն 1900 դեկտեմբեր 31ին։

Նամակով այս հարցումն ուղղուեցաւ Փարիզի Դիտութեանց Ակադեմիին։

Գ. Գերբրան կը պատասխանէ թէ այս մասին տարակոյս կենալու չէր ամենեւին։ Անշուշտ 0 տարի չպիտի ըլլայ. առաջին տարին նշանակուած է 1 անունով։

Ակից կը հետեւի թէ քսաներորդ դարը պիտի սկսի 1901 յունուար 1ին։

ԶԻՍԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Գիւտէ՛ք ձիակերութիւնն ինչչափ տարածուած է Փարիզի մէջ։

Ակից 30 տարի առաջ, 1866ին, յոբում տեղի ունեցաւ ձիու միսի վաճառման հաստատումը, ապաւուած ձիերուն թիւն իբր 2000 եղաւ։ 1872ին 5034 ձի կուտուէր, 1883ին 12,776 և 1899ին 20,889 ու 23,186 ձի 1894ին։

Այս վերջին տարին, Փարիզի մէջ ծախուած ձիու մսին ծանրութիւնն էր 5,129,530 քիլօ, ընդ որս 383 էշ և 43 ջորի։

Երեսուն տարիէ ի վեր ապաւուած կենդանիներուն թիւն է՝ 389,975 ձի, 10,543 էշ, 916 ջորի, ընդամենը 401,464 կենդանի որ կը ներկայացնէ 81,866,700 քիլօ միս։

Տեղն է ըսել թէ ձիու միսը կը գործածեն ամեն տեսակ հիւանդանոցներու համար։ Մինչեւ իսկ երբեմն ալ կը շինեն և Լիոնի տեսակը հռչակաւոր է։ Բայց սա չէինք գիտեր թէ անկից ձիու եղ ալ կը շինեն, և փափկակերներուն կը հաստատեն թէ այս եղ ձէթէն գերազանց։

ԶԳՈՒՇԱՑԵՔ ԾԱՌԱՆԵՐԷՆ

Ի Փարիզ, Գ. Ռ... անուն մէկը իր Խբնայած դրամը պահել տալու համար տեղ մը չգտնելով, նախամեծար համարած էր միայն իրեն ծանօթ թագտատ մը մէջ պահել։

Իր մտահոգին մէկ անկիւնը ընտրած էր և հոն, խուրձերու և հինումին նիւթերու տակ ծածկուած ծակի մը մէջ թաղած էր հնչուն և ոսկեայ դրամները, որոնք կարեւոր գումար մը կը ներկայացնէին։

Բայց ի՞նչ նախազգուշութիւններ ալ ձեռք առաւ մեր մարդուկը, կամ այցելելու համար իր գանձին, կամ աւելցնելու համար դայն, իր երթեւեկներ ուշադրութիւնը գրաւեցին ծառայի մը որ, ի բացակայութեան իր տիրոջը վերէն վար խուզարկեց մառանը։

Այս կերպով ծակէն դուրս հանեց գանձը և հարիւր ֆրանքնոց ադուրին ոսկիներէն գիւտուած, փոքր մաս մը գրպանը նետեց։

Եւ սկսաւ իր բարեկամներուն հետ զբաղանալ ու գինովնալ։ Դժբախտաբար, չկրցաւ լեզուն զսպել և պատմեց իր բարեբաստիկ գիւտին պատմութիւնը։

Խօսքը ինկաւ ոստիկանութեան ականջը որ ձերբակալեց անհաւատարիմ ծառան։ Սա խոստովանեցաւ ամեն բան. ցուցուց այն թագտատը ուր ինքն ալ պահած էր տիրոջմէն գողցած դրամը։ Այս վերջինը որ բանէ մը չէր կասկածեր, նրամանապէս բարեբախտ գտնուեցաւ նորէն ձեռք անցունելով 1,100 ֆրանք։

Գողը Վերսայի բանտը դրուեցաւ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԵՍԱ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ա Ն Ա Ա Ջ Ա Լ Ո Ւ Ի

Էսկի-Շէհիր Գոնեակ գծին չորրորդ մասն՝ Աֆիոն Գարահիսարէն Ագշէհիր՝ նոյեմ. 15 էն սկսած է բանիլ։ Նոյն թուականէն սկսեալ այդ գծին վրայ հետեւեալ երթեւեկութիւնը պիտի կատարուին։

222 թիւ խառն կառախումբն Աֆիոն-Գարահիսարէն Ագ-Շէհիր առտու։

		Ժամ	վայրկ.
Էսկի-Շէհիրէն	մեկնում	1	—
Աֆիոն-Գարահիսարէն	»	7	31
Պէյիւք-Զօպանարէն	»	8	22
Զայէն	»	9	38
Իսկաքլուէն	»	10	52
Եսբանէն	»	11	26
Ագ-Շէհիր	ժամանում	11	56 իրկն.

221 թիւ խառն կառախումբ Ագ-Շէհիրէն Աֆիոն-Գարահիսար առտու

		Ժամ	վայրկ.
Ագ-Շէհիրէն	մեկնում	1	30
Եսբանէն	»	2	2
Իսկաքլուէն	»	2	44
Զայէն	»	3	58
Պէյիւք-Զօպանարէն	»	5	5
Աֆիոն-Գարահիսարէն	»	6	10
Էսկի-Շէհիր	ժամանում	12	22 իրկն.

Վերոյգրեալ կայարաններու միջեւ պիտի սկսուի արագընթաց երթեւեկութեանց և թեթեւ ու փոքր գոյքերու և անասնոց ու այլոց փոխադրութեան։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

6 Նոյեմբեր 1895
Հայտար-Փաշա

VIN DE PEPTONE

Բրոֆէսոր Դրուսօ մարսելի սնունդ կ'առնուանէր այն որ ամենէն մեծ մասամբ վերանորոգիչ սնունդ կուտայ կազմուածքին, մարսողական զօրութեանց կողմէ կարելի եղածին չափ քիչ աշխատութիւն պահանջելով։ Շարաթօի բերթօնը, բերքսինով հալած եղան միս, իրացուց այս խոհարն. ադնիւ գինիի մը հետ միանալով տկար մարսողութիւնները կը զօրացնէ ու կը դիւրացնէ, ապաքինութիւնները կը փութացնէ, անարիւնայինները և սնունդ չմարսող հիւանդները կը սնուցանէ։

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսունհինգ տարուան և ատանքուի տարուան, բժիշկներուն կողմէ յանձնարարուած, ատամքի ու այլ և այլ տկարութեանց, առարիւնութեան (անէմի), ինչպէս նաեւ նոր ապաքինած հիւանդներու համար։ Դիմել Օրթագիւղ՝ հանգուցեալ Մուրթաթ Ցակոբ աղայի տունը՝ հայոց եկեղեցւոյն դէմ։ 261

Վակտրան

ԴԱՒԱՌԻՍ, 2/14 Դեկտ. 1895

Անուանումն. եւ Վճարում	Ժամանակ	Անուանումն Արժեղոնոց		Ընթացիկ Գիներ
		Թուղ. Մ. Ր. Ա		59 20
100		» » B	1 %	59 10
100		» » C		21 30
100	1881			21 —
100		» » D	գոցուած բացուած	20 32
100			միջոցէ	20 32
100			գոցուած	97 —
Փք. 500	1870	Բուլ. Ոսկի.	բացուած	95 —
Անկ. Վճր.			միջոցէ	95 —
20 10	1890	Ծամանիք 4 %		— —
22 11	1869	Թրէտի ֆէն. Օմ.		9 30
10 5	1872	Սօս. Օմ. տք Շ. է Գ.		5 87
140 140	1878	Լաւքիւմ		45 —
500 300	1889	Անատոլուի (Բժմ.		605 —
500 500		Երկաթուղի (Գրգ.	%	245 —
20 8	1882	Թրամուէյ	(Բժմ. 50 %	9 10
500 500			(Գրգ.	495 —
500 200	1883	Ամմ. Ռէյժի		17 —
1.40 1.40	1892	Ամմ. Միկրոբէյ 5 %		— —
11 5½	1893	Ամմ. Ազատգրդ. Ընկ.		5 85
500 500	1832	Զրի Ընկ. Տէրբոս		450 —

ԹՈՒՂԱԹՂԹ (Բրիմ) Մի ՎՐԱՑ	Ծ. Ո.	Ղր.
3 օրուան համար 1000 հատի	—	—
1 ամսուան համար	—	—
1 օրուան համար	—	—
Ռրքոր	—	—
Գանիրի (Հէվալէսիզ)	1	82 ½

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐՈՒ		
Լոնտոն 3 ամիս	Գրգ.	110 20
Փարիզ »	Ֆր.	22 85
Վիեննա 3 օրուան	Ֆլոր.	10 87 ½
Գերլին Չէք	Մարք.	16 45

ԹՈՒՂԱԹՂԹ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՎՐԱՑ		
3 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	3 50
1 ամսուան համար »		6 50
ԸՆԹԱՑՔ ԻՏԱԼԻԱ		
Ճնշ. սակի	Ժ. Ո. 100 դր. էն	110 05
20 Ֆրանքնոց		87 20
20 Մարքնոց (Գերմանական սակի)		107 19
Բրիմի		51 10
Բուլ. Ոսկեալատ		8 50
Մէնտիրէ		115 16
Մանը արծաթ		102 —
Մէտալիք		99 20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սեակարանի		6 —

ՍԻՐԻՈՅԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 12 Դեկտ.		
Բոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	— —	—
» » C »	— —	—
D (Բացուած	— —	—
D (Գոցուած	19	80
Բուլգարի Եզիպտուզի	95	½
Բիլբրիդի	439	—
Մարքային Գայտաճուղիք	457	50
Ռամանիէ	335	—
ԹէՀիի Բաժնեմուղի	407	50
Գանը Օթոման (Անուանկոչ.)	545	75
Ռանտի Ֆրանսական 3 %	101	45
» » 3 ½ %	— —	—
» Իտալական	85	75
Բիլէտի Լիոնէ	— —	—
Բիլէտի Ֆոնսիէ	— —	—
Բոնդուան տ'էսքոնդ	— —	—
Մուէզի Բաժնեմուղի	— —	—
Եգիպտական Միացեալ	512	—
Զէր Լոնտոնի վրայ	25	215
ԼԻՏՆԱՆ. 12 Դեկտ.		
Բուլգարի երկաթուղի Ֆիորին	58	50
Ամմ. Ռէյժի »	157	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	120	90
» Փարիզի »	— —	—
ԼԻՍԱՆԻ. 12 Դեկտ.		
Բոնսոլիտ Օսմանական A Ա. Ա.	59	—
» » B »	25	—
» » C »	— —	—
D (Բացուած »	— —	—
D (Գոցուած »	18	87
Ամմ. Փոխ. 1891ի 4 % (Երշխիքեալ.	— —	—
» » 1894 3 ½ % (Ցեզ. Հրկ.ով	— —	—
Գանը Օթոման (Վճարեալ) »	11	87
Այտքնի Եզիպտուզի »	11	50
Մրեցեալ Եզիպտական »	101	25
Ռումանիայի Հարեւանցիներու »	— —	—
Անգլ. Բոնսոլիտ »	105	75
Գուլիար. Փոխառ. 6 % »	85	—
» » Նոր 6 % »	— —	—
Բանկ Հելլենական 5 % 1881 »	20	50
» » 5 % 1884 »	20	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	375
ԳԵՐԼԻՆ 12 Դեկտ.		
Ամմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	— —	—
Բուլգարի Եզիպտուզի »	— —	—
Անատոլուի Երկաթ. ½ % Գրգ. »	— —	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	— —	—
» Փարիզի » 3 ամիս	— —	—
Մանիզանիզ երկաթուղի	— —	—

ԿՈՄԻՏԱՍ Ա. ՈՍԿԵԱՆ

ԱՌՁԵՌՆ
ԲԱՌԱԳԻՐՔ
ՀԱՑԵՐԷՆ—ԳԱԼԱՂԻԵՐԷՆ

ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (Նոր տարբ.)
ՈՒՂՂԵԱԼ ԵՒ ՍԱՀԵԼԵԱԼ
ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 50,000 ԲԱՌ, ՈՉ ԵՒՍԼԵՆ

Բազմախտաւոր հեղինակին սոյն օգտակար գործը կը բովանդակէ հին եւ նոր հայերէնի գրեթէ բոլոր բառերէն զատ, գիտական եւ արուեստական բազմաթիւ բառեր, ոճեր եւ ասացուածներ հանդերձ իրենց Գաղղ. Զարգմանութեամբն։ Բառից զանազան առումները բացատրուած են բազմաթիւ օրինակօք։ Մոյն խնամեալ եւ յոյժ կարեւոր գործը ճշմարիտ առաջնորդ կրնայ ըլլալ ուսանողներու ի Գաղղիերէն լեզուի, ինչպէս նաեւ սոյն լեզուի ուսման պարապողներու առ հասարակ։

Գործոյն վերջը աւելցուած է գաղղիերէն լեզուի անկանոն եւ պակասաւոր բայից պարզ ժամանակներու մէկ ցանկն հանդերձ պիտանի եւ կարեւոր ծանօթութեամբք, որք մեծապէս պիտի օգնեն ուսանողին։

Էջ իբր 1000, ընտիր թղթի վրայ մաքուր եւ յստակ տպագրութեամբ եւ զօրաւոր կազմով, որք բառարանի մը համար գրեթէ նոնքան գնահատելի են որքան պարունակութիւնը։

☞ Գին { Ջերմաւոր խառնօնի կազմ 25 Դր.
Լաթակազմ 27, Կիսակաշի 30 »

Կեդրոնատեղին է Ց. Մուրատեանի Վաճառատունը, Թիւ 27 Ֆինճանճիլար եղբարու Կ. Գիւղ։ Կը գտնուի Պ. Պալենցի եւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով, ինչպէս նաեւ Բերա Մեծ փողոց Պ. Այտի եւ Պաղլի գրատունները եւ Զալաթիա Մանմուտի ճատուէի Թիւ 42, Ռօսմա եւ ԸՆԿ. Թղթավաճառանոցն։

ՏՕՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
Ա. Գ. Ա. Զ Ի Ն Կ. Ա Ր Դ Ի Վ. Կ Ա Ճ Ե Ա Լ, Ա Մ Ե Ր Ի Կ Ա Ն — Ա. Տ Ա Մ Ա Ն Ա Ր Ո Ճ Ա Ծ
(Հաստատեալ յամին 1853)

Նորարնար զարծիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներ, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, (ըստ տարիքի), ծամելութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Մկոռրիկ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Ամերիկացիոյ զեղերու, եւ նորահնար արհեստներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնանոյթիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիի զարեջրատան վրայի յարկը ձիշտ Զպուրճեանց դէմ)։

Գատարգիւղի յանախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց քնարարանը Թիւ 1 նոր բացուած Խրթօզելի փողոց ամէն օր։

Ե. Գ. Հաւատարելու համար Եւրոպայի եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբոյժներու՝ ձեռնները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նա և մինչեւ կէս գիշեր դիւանդ կ'ընդունին։ Բերայի գործատեղիներն։ 410

ՏՕՔԹ. ՀՐԱՆՏ Պ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
Ա Մ Ե Ր Ի Կ Ա Ն Ա Տ Ա Մ Ա Ն Ա Ր Ո Ճ Ա Ծ
ԲԵՐԱ Կալաթա-Սարայ Թաւրոն փողոց թիւ 1

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ
Ղ Ա Լ Ա Թ Ա Յ
Ա. Փ Ա Ն Ո Ս Ե Ա Ն Ե Ւ Ը Ն.
39 Պ. Յովհաննա փողոց. Ամմ. Պանքայնի դէմ. 39
Ամէնէր ապրանք, ուղիղ կոնդ, չափաւոր գիներ
Վաճառմանց դիւրութիւն

Ցանձնարարութիւնք առանց ծախքի կը ընդունի մինչեւ տուն։ 333

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY
ՀԻՄՆՈՒԱԾ Է 1852 ԻՆ
ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԿԵՂՐՈՆԱՏԵՂԻՆ ԾԱՆԳԼԻԱ
Lancashire Insurance Buildings,
Exchange Street Manchester
Դրամագլուխ 3,000,000 անգլ. սակի
Գահեստի դրամ 1,372,875 »
ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնք, ամեն տեսակ քարուկիր ու փայտաշէն կալուածներու վրայ, կահերու և ապրանքներու վրայ և այլն, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով ու սակերով։
ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ
Այս ընկերութիւնը յոյժ բարձր ատիճանով կը ներկայացնէ բոլոր այն առաւելութիւնները զոր կրնան փափագել ուզողները, ամբողջ կամ խառն՝ որոշ պայմանաժամով։
Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներուն, (Bond Sellar & Cie.) Պոնտ Սելլէր և Ընկ. Գիւշիւք Թիւնէլ խան, Զալաթիա։ 427

ACTIONS MINES D'OR
SUD—AFRICAINES
ՈՍԿԵՀԱՆԵՐԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ
ՀԱՐԱՒ—ԱՖՐԻԿԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳՐԱՍԵՆԵԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Գլխաւոր արժեթղթերուն պարագրութիւնքը յանախորդներուս տրամադրութեան ասկն են.
Ա. ՏԱՐԲԱ, Բամպիօի վիկոնդ, կ. Պոլիս։ 429

ԹԷՅ, ԹԷՅ, ԹԷՅ
ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
Կ. ԵԱՎՐՈՒԴԻ
Ց. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ
MARQUE DEPOSEE
Ա. ՊՕԼԻՍ, Ձէյրեկ Պէյ նաճ թիւ 10
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Օսմանեան զլխաւոր քաղաքաց մէջ
ԶԻՆԻ, ՋԱՎԱՇԻ, ՍԷՅԼԱՆԻ, ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԵՐ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում
Ցեսակի, չափի եւ գինի մասին կատարեալ ուղղամտութիւն
Զգուշանալ մերմարքային կեղծերէն
Ընդդէմ պնդութեան.—Վիշի լուծէ փշրի։
ՄՕՍ ՇՈՓԵՆԱԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Թիպա չոգենաւ նաւապետ Օրէլ, Լիվրբուլէն ատ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։
ԻԼԱՆ ՊԱՏԸ ՍԷՐԱՖԷՐԻ
Նիդամիէ Սարրաճխանէ անպարք իշուն միապատա օլունմագ իւղրէ մէվքի միանգամայնայ գօնուլտուրը էվվելէ իլան օլունան 3 գալէմ մալի մը էյ մրգտար տէքիզ թագմարրընն քեանունը էվվելին Յիւնճի բաղար 1/2 ունիւ գարարը գաթիլերի իբրա օլունաճաղընտան իթասրնա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրաֆէրի լեվազիմաթը ուսումիէ տայրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։ Նօ. 22 2—3
Գաղը քէօրինէ Մօտատա միւճէտաէն ինչաբը մուգարրէր գարաղօլխանէնին իշճիլիկի մագթուէն իճալէ օրմագ իւղրէ միանգամայնայ գօնուլտուրլունան վէ քեանունը էվվելին Զինճի ճումա իրթէսի կիւնի իճալէլի գաթիեէսի մուգարրէր օլտուղունան Թալիպ օլանլարըն ինչաաթը սաքէրիեէ տայիրէսինէ միրաճաաթ իթմէլերի իլան օլունուր։ Նօ. 20 3—3
Ինչաաթը սաքէրիեէ իշուն տէքմաթէն միւպայեա օլ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՍ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,671,018
ՀԱՍՈՑԹ 1894 ՏԱՐԻՈՑ 2,906,678

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆԴՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,444,600
ՀԱՍՈՑԹ 1894 ՏԱՐԻՈՑ 1,105,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ղրկանք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վճասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒՂ Անգլ. Ոսկի 500,000 **ՄԱՐԻԹԱՑՄ** ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չորենաւոր և առագաստանաւոր մէջի ապրանքներն և դրամագրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան դեսնայարի թիւ 22 և 22 կ. սենեակներն, առ ԴԱՆԻԷԼԻԿ Յ. ՍԵՐՈՒԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ Վերոյիշեալ երեք Ընկերաց։

ԻԻՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1828 — 1829

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ, պահեստի դրամ և գանձելի ապահովագինք	Ֆրանք	93 ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	»	16½ »
Ընկերութեան հիմնարկութենէն մինչեւ ցարդ վճարեալ վնասներ	»	194 »
1894 տարւոյն վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	15 ՄԻԼԻԱՐ

Ընկերութիւնը չահաւէտ և դիւրամատչելի պայմաններով թէ՛ ի Պոլիս և թէ՛ ի գաւառս կ'ապահովագրէ հրդեհի արկածից դէմ ամէն տեսակ վաճառք և վաճառատուներ, նոյնպէս գործարաններ և բնակութեան տուներ, կարասիներ, և ասոնց նմանող զանազան շէնքեր և ապրանքներ.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Մ. ՇԱՌԼ ՄԱԼԷ. Մալէ եղբարց դրամատունէն դրամատէր, Լիոնի երկաթուղւոյ ընկերութեան պատուոյ նախագահ, Օսմ. կայս. դրամատան և Ռէժիի ընկերութեան նախագահ. Նախագահ։
Մ. ԱՏՕԼՖ ՎԷՐՆ. Վէրն և Ընկ. դրամատունէն, դրամատէր, Պանք տը Ֆրանսի վարիչ, Հիւսիսային երկաթուղեաց Ընկերութեան, և Օսմ. Կայս. դրամատան վարչական խորհրդոյ անդամ. Դիր-Նախագահ։
Մ. Մ. ՕՏԷՈՒՏ. Մ. Տէրվիլ, Դ. Ժէմսոն, Ժ. Մառքսեան, Ա. Միռաղօ, Ա. Թուրնէյսոն. Անդամք Վարչական Խորհրդոյ։
Մ. ՇԱՌԼ ԲՕՊԷՐ. Տնօրէն հրդեհի ճիւղին։
Մ. ԱԼՊԷՐ ՖՕՌ. » կենաց ճիւղին։
Մ. ՍԻՄՈՆ ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ. Մասնաւոր Տնօրէն ի Կ. Պոլիս.
Ղալաթիա. Գարաքէօյ եէնի-խան։
Ընկերութեան գրամատուն՝ է ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	Ֆրանք	127 ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	»	15½ »
Ընկերութեան հիմնարկութենէն հետէ մինչեւ ցարդ վճարեալ վնասներ	»	72 »
1894 ի վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	258 »

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

1. Ուղղակի ի դէպ մահու վճարելի ապահովագրութիւն — Vie entiere
2. Խառն ապահովագրութիւն — Assurance mixte
3. Ժամանակաւոր ապահովագրութիւն — à terme fixe
4. Գոմպինէ (Combinée) բաղադրեալ ապահովագրութեան տեսակը որ մի միայն 20 և 25 տարիներու համար տեղի կ'ունենայ. ապահովագրութիւնը կատարուած օրէն ապահովագրեալ գումարին հաւասարութեամբ Ընկերութիւնը իւր դաշնակցին միջոցաւ (police d'assurance) ստորագրութեան ներքեւ, չահաբաժինները կ'երաշխաւորէ, որով դաշնակցին լրացեալ պայմանաժամուն թէ ապահովագրեալ գումարը կը վճարէ և թէ երաշխաւորութեան ներքեւ առնուած և առանց որոշուած չահաբաժիններն։

Իլինիօն Ընկերութեան 127 միլիոն դրամագլուխը և պահեստի դրամը, ապահովագրած 258 միլիոն ֆրանքի գումարին հաւասարութեամբ 50 առ % ը երաշխաւորուած ըլլալը ակներեւ է։

Թուրքիոյ Գլխաւոր քաղաքաց մէջ փոխ գործակալութեանց համար, պատուաւոր երաշխաւորութեամբ բարոյականի տէր անձինք կը փնտռուին։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՉԱՐՏԱԿԻ 1892 ԹՎԻՆՍՏՈՒ 2/14ԻՆ — ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ 20 ՍԵՊԵՂԲ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴԲՈՒԹԵԱՆՑ։ ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՒՈՐ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ. ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՈՒՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

ԿԻԻԶԷԼ ԳՕԳՈՒԼՍՔ (Բարքիմբրի)
ED. PINAUD
PARIS
37, Պուլվար տը Սեբաստոպոլ, 37
Բէրաքէնտ մասրազար։
30, Պուլվար տէ զ'Իթալիէն, 30

ԷՏ. ԲԻՆՕ
Մասրազարեան մախսուս
ԻՐՍՈՐԱՔԻՒՍԻ ԿԻՍԷԼԻ ԳՕԳՈՒԼՍՔ
ԻՐՍՈՐԱՔԻՒՍԻ Խիւրասա
ԻՐՍՈՐԱՔԻՒՍԻ Սապօն
ԻՐՍՈՐԱՔԻՒՍԻ Բոմատա
ԻՐՍՈՐԱՔԻՒՍԻ Եաղ
ԻՐՍՈՐԱՔԻՒՍԻ Բուտրա
ԻՐՍՈՐԱՔԻՒՍԻ Թուալէթ սիրգէսի (վինէկր)
ԻՐՍՈՐԱՔԻՒՍԻ Պրիլանթին
ԻՐՍՈՐԱՔԻՒՍԻ Գազու չրգընը
ԻՐՍՈՐԱՔԻՒՍԻ Թուալէթ սապը
ԻՐՍՈՐԱՔԻՒՍԻ Գազվէթկը
Գուլէթ վրիսի Դ. ԷՆԱ Դ. ԷՆԱ ՍՈՒՈԸ պաչա մախսուս գայիսէյի սրհկկէ
Բարիզին 1889 սէրկիի ումումիսի ՊՈՒՐԷԹԻ
Մէնտիլ իլիւն բէք նէֆիս գօգուլար Մէսէլա Թէֆարիք
Պէյազ էլիոթրոր չիչէյի — Թէստորա Զամնագ բուտրաբար (իրիս)
Բարմ մէնեքչէսի
Մարուլ խիւրասաբնտան ալա տապօն Թէն բուտրաբար
Տէր Թէմիղէմկէ վէ տիշ ադրբսընա մախսուս իքսիր։

ՆԱՐ ԲԻՂԵՑՈՑ
Ա. Ի. ՄԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
——
Ուղղակի և Ռեասկ ընդունէ կրնան տալ Սեւ Ծովու նաւահանգիստներուն (երթուզարձին հանդիպելով ի Հալէպ։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիաէ եկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ սկսած. 21էն. դէպի Պիրէոս, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբաթուն, սկսած 28էն սկսեալ, դէպի Քալամարա, (փոփոխակի Քաֆաբօլօ) Ե բա, Սէլանիկ, Տէտէ-Ագաճ, փոփոխակի Քալամ ա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։
Կ. Պոլսէ մեկն ւմ դէպի Մարսիլիա, Հալբ, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առտուան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէ-ագաճէն (փոփոխակի Քալամարա), Հոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբաթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէ-նէն, հոկտ. 18էն Հետեալ։
Բաց աստր, ամեն տասնրհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 1էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով Լատանիչցապէս պիտի մեկնի դէպի Մարսիլիա Մրսիլ Իզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ
Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ամեն տասնրհինգ օրը։ Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց տրիէ հանելու փոխադրութեան) Վարնա, Սամսուն, Տրեբիզոնի Հունոյս, Պէրութ, Լատաքիա, Մերսին, Իսքէնտերուն, Լատաքիա, Բրիսէ, Նորէն Պէրութ, Ալեքսանտրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաւ փոխադրութեամբ, Պէրութ դէպի Յաֆա եւ Բոր-Սայիտ։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՈՍԻՍԿԻ ԳԻԾ
Ուղղակի երթեւեկ կիրամեալ Լոնտոնէն, Հալբէն, Մարսիլիայն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկու շաբաթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼԻԱ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ
Ուղղակի երթեւեկ տա նրհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հալբէն, Մարսիլիայն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ ի Սմիռն, Կիպրոս, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 425

Հանգուցեալ Տօքթ. Անդրանիկ փաշայի որդի Ազնաւոր Է. Կրճիկեան, կը ծանուցանէ իւր բազմաթիւ յանախորդաց թէ՝ այժմ դարձեալ սկսած է շարունակել իւր նախկին գործը որ է ընտիր ճաշակաւ եւ թէ գեղեցիկ ծաղիկներով զարդարուած ապակիներու մէջ Թունելներու եւ հոյակապ տեսարաններ զմուսել, այնպէս որ Եւրոպայէ եկած այսպիսի ծաղկաւէտ կոմբոներու նորոյթ Պոլսոյ մէջ ալ յանձն կառնու շինել։
Դիմել, Շիշլի, Օսման Պէյի Մրճարանին դէմ բացուած Եգիպտական նոր դեղարանը, Ռուբէն Է. Մանկասարեանի, թիւ 137։ 4—12

Nectar
Nectar
ՍԱՐՏԻ
ՇՐՈՒՆԵԱՆ
ԳԻՆԻ
ՄԱՔՍՈՒԹԻՒՆ
ՍԱՐՏԻ
ՊՐԻԳԱՐԵԱՆ
ԳԻՆԻ
ՄԱՔՍՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԻՆԻ